

VÖRÖS LOBOGÓ

XXVIII. évfolyam

8580. szám

8 oldal 30 ban!

Kedd

1972.

október 24.

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

Az RKP KB Végrehajtó Bizottságának ülése

1972. október 23-án ülést tartott az RKP KB Végrehajtó Bizottsága. Az ülésen Nicolae Ceaușescu elvtárs, a Román Kommunista Párt öttikára elnökölt.

Meghívottakként részt vettek miniszterek és központi szervek vezetői.

Az ülés résztvevői megvizsgálták az 1972—1973. évi őszi-téli élelmiszerellátás intézkedési programját. A Végrehajtó Bizottság megállapította, hogy az idei feltételek a lakosságnak a tavalyinál jobb ellátását teszik lehetővé, és utasította a Belkereskedelmi Minisztériumot, a Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Vízügyi Minisztériumot és a többi illetékes szervet, tegye meg az összes intézkedéseket a program minden előirányzatának teljesítéséért, és javítsa meg a lakosság kiszolgálását mezőgazdasági élelmiszertermékekkel és más fogyasztási cikkekkel.

A Végrehajtó Bizottság megvizs-

gálta a gépipari szervezés javítási kérdéseit is. Az Országos Pártkonferencián a gépipar és a fémipar egységes koordinálásának javítására kijelölt feladatok teljesítéséért a Végrehajtó Bizottság intézkedett a gépipari és fémipari profilozási, szakosítási és kooperációs koordináló tanács megalakítására vonatkozó javaslatok kidolgozásáról.

A Végrehajtó Bizottság elemezte a Románia Szocialista Köztársaság honvédelmének megszervezéséről szóló törvénytervezetet, és elhatározta, hogy ezt a Nagy Nemzetgyűlés elé terjeszti.

A Végrehajtó Bizottság a továbbiak során megvizsgálta és jóváhagyta egyes minisztériumok javaslatait a jelenlegi ötéves terv folyamán megvalósítandó újabb beruházási munkálatok főbb mutatóira vonatkozóan.

A Végrehajtó Bizottság úgyszintén számos folyó ügyet is megoldott.

A Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója tiszteletére

December 30

Gyorsabban, jobban, hatékonyabban

az ötéves terv határidő előtti teljesítéséért

350 000 lej évi megtakarítás

A Bútor- és Épületvasalásokat Gyártó Vállalatnál (IAMMBA) ezekben a napokban szerelek fel egy új műanyag-tröcscentő gépet, s már elvégezték a technológiai próbákat is. E gép üzembe helyezése is annak az akciónak a sikerét szolgálja, amely arra hivatott, hogy minél több fémalkatrészt helyettesítsenek műanyaggal. Az új gép segítségével a bevessett ajtózárok egyik alkatrészét ezentúl, öntvény helyett, műanyagból készítik. Ez fém- és munkaidő megtakarítást eredményez. Az előzetes számítások azt mutatják, hogy csupán ezáltal egy év alatt 350 000 lej megtakarítást érünk el 1973-ban!

A szocialista verseny sikerét a műszaki dolgozók is elősegítik. A mérnökök és technikusok bizottsága már most készül arra a tudományos ülésszakra, melyre november 17—18-án kerül sor. Az ülésszak témája: Az ötéves terv négy és fél év alatti teljesítését szolgáló új technológiák alkalmazása, a gyártmányok választékának bővítése. A vállalat szakembereinek kívül részt vesznek temesvári egyetemi előadók, az illetékes minisztérium kutató intézetének megbízottai, valamint az aradi Faipari Kombinát több szakembere, hiszen elsősorban a bútortermékek gyártása terén kívánnak egyre újabb eljárásokat alkalmazni az IAMMBA-nál.

Az óragyár újtói

Idén, a Köztársaság kikiáltása 25. évfordulója tiszteletére kibontakoztatott szocialista versenyben elsősorban arra törekedtek, hogy olyan újításokat és egyszerűsítéseket realizáljanak, melyek növelik a termelés hatékonyságát. Idén, eddig, 16 újítási és egyszerűsítési javaslatot nyújtottak be az óragyárban. Ezek közül mindössze ötöt minősítettek alkalmazhatónak. Öt újítást már kidolgoztak és alkalmazzák is azonnal a gyakorlatban. A fennmaradt hat javaslat gyakorlati kivitelezése most folyik. Az idei javaslatok közül alkalmazott

öt újítás gazdasági hatékonysága, az előzetes számítások szerint, 48 274 lej egy év alatt. A legjelentősebbek ezek közül Nagy Tibornak, a részleges szerelde mesterének az újítása, amelynek alapján új módszerrel festik az M10-es és az M12-es órák számlapjait. Ez az újítás egymaga évi 21 554 lej megtakarítást eredményez.

VERSENYPÁLYÁZAT

Modellkészítő

Ha az Aradi Vagongyár asztalosműhelyének küszöbét átlépjük, figyelmünk azonnal a modellkészítőkre terelődik, akik ügyes kézzel mintákat készítenek fából. Előttük papíron fekszik a tervrajz, s ők eszerint mintázzák a teher- vagy személyvagonok egy-egy alkatrészét.

Két évtizede dolgozik a mintázók között Pilinszky András, a szorgalmas, hozzáértő, lelkiismeretes kommunista. Most éppen egy Y 25-ös típusú forgószármoly alkatrészének öntőmodelljét készíti.

Milyen örömmel, elégtétellel jár a mintázó tevékenysége? — kérdezzük Pilinszky elvtársztól.

— A modellkészítő akkor elégedett a munkájával, ha az általa készített mintadarab minden szempontból használható, kielégíti a legigényesebb követelményeket is, egyszerűen jó munkát ad ki a kezéből. Csak hogy ehhez nem elegendő csupán a műszaki rajzot ismerni, hanem tisztában kell lenni az alkatrészek formába öntésének egész technológiai folyamatával, vagyis tökéletes szakmai ismeretekkel kell rendelkezni. És még valamire van szükség: türelemre. Mert itt csak így lehet hajszálpontok munkát végezni.

— Tehát igényes ez a tevékenység, hiszen az elhibázott darabokat nem lehet a továbbiakban felhasználni. Ezért kell szívet-lelket, tudást beleadni.

— Úgy van. Minden modellkészítőt elégedett érzés tölt el, amikor látja az ő mintadarabja után öntött alkatrészeket.

Pilinszky András ezután arról a jelentős újításról beszél, amelyet nemrég valósított meg, és az összes mintázók munkáját megkönnyíti, s egyben pontosabbá teszi. A csapágyházak formázásához szükséges függőleges marógépről van szó, amely a kézi munkát helyettesíti. Természetesen ezt az újítást hamarosan újabbak követik. Ezeken már az utolsó simításokat végzik, és nagy szerepük lesz a munkatermelékenység növekedésében.

PAVEL CIURDARU, munkás
a vagongyári levelező őrhely tagja

T E G N A P

Az országban

A barátság és a kölcsönös megértés szellemében folytatott tárgyalások eredményeként București-ben október 23-án, hétfőn aláírták az 1973. évi árucserére és fizetésre vonatkozó román—albán kormányegállapodást.

Az aláírt megállapodás a két ország közötti árucseréforgalom jelentős növelését irányozza elő ez évhez viszonyítva, Románia gépipari, vegyipari termékeit, építőanyagokat és más anyagokat szállít Albániának. Albánia ércet, textil- és élelmiszeripari termékeket exportál hazánkba.

Október 23-án, hétfőn București-ben aláírták a Románia Szocialista Köztársaság Kormánya és a Dán Királyság Kormánya közti 1973. évi kereskedelmi megállapodást.

A megállapodás értelmében a román—dán kereskedelmi cserék a két ország közötti gazdasági kapcsolatok pozitív alakulásának megfelelően 1973-ban tovább növekednek.

Lapunk III. oldalán

A búzatermesztés önköltségének kérdései az ötvenesl ámv-ben

Új munkacsarnok készül a Vagongyár II. számú részlegén.

Használjunk ki minden percet a betakarítás

és a vetés meggyorsítására

VASÁRNPAP A MEZŐN

A meteorológiai jelzéseknek megfelelően, a vasárnapi esőt hétfőn szállingózó hó-pelyhek tetézték. Hűvös, nedves reggelre ébredtek a földművelők. Szinte egész nap csapadék pártázta megyénk területét, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tágjai az esők közti órákat is kihasználták. Sok a teendő, napról napra több a munka. Ezért fokozni kell a termények betakarítását, a kenyérmagvak vetését.

A Maros völgyében és a Chișineu Criș körzetében lévő gazdaságokban vasárnap sem álltak tétlenül a szállítóeszközök. A jó szervezésnek tudható be, hogy közel 400 teherkocsi és utánfutó ü-

zemelt, többszáz földművelő, városi munkás dolgozott a termények betakarításánál. Vasárnap megyei viszonylatban 2407 tonna cukorrépa, kukorica és kései zöldség került biztonságba.

Megszaporodtak az őszi gondok. Ehhez az időjárási viszonyok is hozzájárulnak. Minden emberi és gépi erő összpontosításával a termény megmentésére kell törekednünk. Évi munkánk gyümölcsét mielőbb fedél alá kell helyezni.

Napiparancsnak kell tekintenünk NICOLAE CEAUȘESCU elvtársnak a szövetkezeti parasztsághoz, a gépkezelőkhöz

és a szakemberekhez, az összes mezőgazdasági dolgozókhöz, a Termés Napja alkalmából elhangzott szavait: „Használjátok ki minden munkára alkalmas órát, használjátok fel minden rendelkezésetekre álló anyagi eszközt, ösztönözzétek a dolgozók lendületét és elhatározását a betakarítási munka minél gyorsabb befejezéséért! Teljes energiával munkálkodjatok a föld előkészítésén az őszi vetés gyors befejezése érdekében. Az őszi vetéssel párhuzamosan a korszerű agrozootechnikai szabályoknak megfelelően kell végrehajtani az összes munkákat és intézkedéseket, gondoskodni kell a mezőgazdasági munkák kiváló minőségének biztosításáról. A vetés minőségétől és a növényápolástól függ nagymértékben, milyen terméseredményeket érünk el 1973-ban!”

Kár volt lefékezni

UTA—Sportklub 4:1 (4:0)

A textilgyári fiúk, bár tudták, hogy a válogatott Ghită kapus nem jött el Aradra (meghalt az édesapja), aggódva néztek a mérkőzés elé. Petrică Rădulescu, a Sportklub edzője döntetlenre tippelt. A találkozó azonban fergeteges hazai rohamokkal indult, s a nagy kedvvel és szellemesen játszó Kun átadásából előbb Broszovszky (lesgyanús helyzetből), majd Domide lőtt gólt. A 8. percben már 3:0 volt az eredmény: Axente szabadrúgása után Petescu „lehetőetlenség” szögből fejezt gólt. A fiúk érezték, hogy megvannak a játékosok és hogy az ellenfél megzavarodott, szellemesen, gölveszerűen kombináltak. Később azonban a biztos vezetés tudatában könnyelműsüdni kezdtek lefékeztek, s a 23. percben Mioc szöghüvelytől volna. Ebben a tátkrészen az UTA-nak volt még egy fellángolása, amikor Pozsonyi a felpályánál szerelt, hosszán szöktette Kun II-t, aki elszaladt a balszélen, majd beadott, s az 50 méteres sprintet kivágó Pozsonyi 5 méterről — esteben — a kapu közepébe helyezte a labdát: 4:0.

UTA stadion. 5 ezer néző.
Vezette: Szecsei Zoltán dr. (Marosvásárhely) — Marian Stelian (Ségesvár) és Barna Nicolae (Dicsőszentmárton).
Csapatok: UTA: Vidák — Biró, Pirvu, Pozsonyi, Popovits — Condru (a 78. perctől Kallin), Petescu, Broszovszky — Axente, Domide, Kun II.
SPORTKLUB: Cizic — Margasoiu, Catargiu, Velicu, Comănescu — Vătafu (a 46. perctől Sorin Avram), Hrițcu — Mioc, Dembrószky, Ruguibei Pană.

GOLLOVOK: Broszovszky (2. p.), Domide (6. p.), Petescu (8. p.) és Pozsonyi (28. p.) illetve Dembrószky (tizennyegyéből — 79. p.).
SZÖGLETERANY: 4:6 (2:2).

SZÜNET UTÁN

megeredt az eső, a talaj még csúszósabbá vált. Kiegyensúlyozódott a játék, sőt, a vendégek birtokolták löböt a labdát. A textilgyári védők hosszú átadásokkal próbálkoztak, a középpá-

lyáson teljesen „eltűnt”, nem lehetett labdát adni nekik, s így az összjáték sokat vesztett folyamatosságából. A Sportklub az erősen lefékezett UTA megigásait kihasználva két kapufát ért el Ruguibei (55. p. és Dembrószky 78. p.) révén, majd a 89. percben (Popovits kezére pattant a labda) tizenegyesből megszerezte a becsületgólt.

A nagy érdeklődéssel várt találkozó úgy indult, hogy az UTA kétszámjegyű győzelmet arat. Sajnos, Domideék lefékeztek, megelégedtek az első fél órában szerzett négy góllal. Orvendetes viszont, hogy 30 percen át most már jól játszott a csapat. Az első fél órában szellemesen kombináltak a csatárok, tudatosság látszott a játékon. Szünet után viszont ismét kísértett a régi betegség: a vaktában előrevágott labdák, a kényelmesség és újra „kiadó” volt a középpálya. Kiténtek: Vidák, Pozsonyi, Domide, Kun II. és Pirvu (szünet után), illetve Dembrószky Imre.

Szecsei Zoltán jól vezette a találkozót.

O.K.

Sereghajtók rangadója

CONSTRUCTORUL—GLORIA 0:3 (0:2)

Mélytalajú pályán, kevés néző előtt sportszerű mérkőzést vívott a C osztályú labdarúgó-bajnokság két sereghajtó együttese. A Gloria, amely csak vasárnapra virradó éjszaka érkezett meg Jugoszláviából — pénteken 5:3 (3:0) arányban nyert a Borac Szejka ellen — meglepetésre legyőzte a Constructorul. Az építőipariak támadaiak löböt, de a Gloria céltudatosabban futballozott. A közözemiek Dobi fejesgóljával (25. perc) jutottak vezetéshez, majd 7 perc múlva Boștină a tizenhatoson belül felrúgta a kapura törő Pfeiffert, a megítélt tizenegyeset pedig Horgea értékesítette. Az 55. percben Drăgan

„dizkísérlete” mellett Pfeiffer beállította a 3:0-as végeredményt. A Constructorul szünet után is többet támadott, de gólképtelenné bizonyult: Varga (66. p.) kapufát rúgott, Beșcuca és Rung hagyott ki gólhelyzetet. Zbercea Aurel (Temesvár) jól vezette a találkozót. Csapatok: CONSTRUCTORUL: Tamboi — Pecican, Drăgan (Szabad), Varga, Czako II. — Pecsovszky II., Boștină — Beșcuca, Rung, Lăurceanu, Marksteiner (Bura). GLORIA: Weichelt — Meruță, Moldovan, Horgea, Dehelean — Barbu I., Gligor — Matei, Hegedűs, Dobi, Pfeiffer.

(—acs)

TOMNATIC—VAGONUL 2:1 (1:0)

Erősen felázott pályán a nagyobb akarással küzdő hazai csapat nyerte meg a találkozót. A vagongyáriak kaptak jobban lábra, kétszer is csak a szerencse mentette meg a hazaiak halálját a góltól, de később az aradiak kapkodni kezdtek és a 35. percben

— nagy kapusmibából — Stoica gólt szerzett. A 75. percben Platagă révén egyenlített a Vagonul, de nem sokáig örülhetett, mert egy perc múlva Melea (lesgyanús helyzetből) megszerezte a győzelmet jelentő gólt. Erdős István (Nagyvárad) irányításával,

aki részrehajlóan bíráskodott, a Vagonul a következő összeállításban szerepelt: Stoica — Curutiu, Mühloth, Gáll, Ardelean — Meresz (Kató) Bacsa (Tusa), Platagă — Markovits, Dembrószky, Dobai.

Tartalékcsoportok

UTA—SPORTKLUB 4:1 (2:0)

Az Indagrára pályán játszottak a találkozót. A textilgyári tartalékcsoport, folytatva eddigi jó szereplését, nagyszerűen játszott és akár nagyobb arányban is győzhetett volna. Góllövők: Simu (2) és Cura (2). Vezette: Szilágyi Károly (Nagyvárad). UTA: Ziller — Draucean, Grecsner, Schepp, Tucudean — Croitoru, Păcălan, Tisza — Coșa, Sima (Cura), Petrișor (Mișcoi).

Röplabdás vereségek

(LÁSZLÓ FERENC kolozsvári telefonjelentése.) Az Aradi Voința újonc A osztályú férfi csapata a vasárnapi fordulón Kolozsvárott lépett pályára. Ellenfele a helyi Universitatea tapasztalt együttese volt, melytől a Maros-parti szövetségi együttes 3:0 arányú vereséget szenvedett. Az egyetemista fiúk mindhárom játszmában aktívabban voltak a hálónál, s a védekezés terén is felülmúlták ellenfeleiket. Az újonc aradi csapat veresége ellenére jó benyomást keltett: elsősorban a fegyelmesség, sportszerű magatartásával tűnt ki. Moraru Vasile ismert nemzetközi játékező, aki nézőként foglalt helyet a lelátón,

a következőket mondta a 3:0-as hazai győzelemmel véget ért találkozón: „25 éve vezetek rendszeresen bajnoki mérkőzést, de ilyen fegyelmesség, sportszerű gárdát még nem láttam. Látszik játékokon a tapasztalat hiánya, de ha majd megszokják az első osztály légkörét, még sok borsot törhetnek a tapasztalt csapatok orra alá is az aradi legények.” A találkozót egyébként a bukaresti Ionescu Nicolae, Armășescu Constantin játékezői kettős irányította. A Voințăban a következő röplabdázók szerepeltek: Copaci, Șteril, Ștefin, Iliuță, Costea, Man (Farcașiu, Jarco).

Constructorul—Csikszeredai Voința 2:3

A B osztályú női bajnokság vasárnapi fordulójában a Constructorul a Sportcsarnokban, mintegy 60 néző nagy csalódására 3:2 arányban vereséget szenvedett. Az első játszmában a csapatkapitány Goloșiené valamint Krutsch jóvoltából, akik legjobb formájukra emlékeztetően játszottak, 15:4 arányban győzött a Constructorul. A másodikban technikai és taktikai hibák váltották egymást, a hazai lányok többsége csak „labdaszedő” volt s ekkor a vendégek 15:12 arányban nyertek. A harmadik játszmában ismét jól játszottak az aradiak, amit a 15:3-as eredmény is bizonyított. És következett a negyedik

játszma, amelyben az építőipari lányok lényegében elvesztették a mérkőzést. A fáradság jelei ekkor nagyon kiültek, s a vendégek fölényes, 15:4 arányú játszmagyőzelmét arattak. A döntő játékrészen, 13:13 állásnál az aradiak adogattak, és pontot is szereztek volna de Mayer (Szeben) és Marian (Nagyvárad) játékezők, akik egyébként korábban nem nagyon hibáztak, döntő tévitéletet hoztak, a vendégek erővel támadó vasutas csapat 15:13 arányban megnyerték a játszmát. Kiténtek: Goloșie és Krutsch, illetve Kohn, Gecző és Imre.

KADAR TIBOR

Nem kapufát kell rúgni...

CFR—Chimia 2:0 (0:0)

CFR stadion. 150 néző. Vezette: Micu Gheorghe — Ofenberg Dan és Bejancu Ion (Tirgu Jiu). Csapatok: CFR: Jivan — Bermózer, Ștefan, Kukla I., Cociuban — Babău, Cotarcă, Gyenge (a 63. perctől Androne) — Körösi (a 83. perctől Iu), Schwartz-Ghită, Mihoc, CHIMIA: Purcaru — Mac, Nacu, Hodrea, Stoica — Dumitrescu, Csutak — Fehér (a 62. perctől Filip), Drăgoi, Rotaru (a 68. perctől Boantă), Ioniță.

GOLLOVOK: Körösi (60. p.) és Cotarcă (84. p.).
SZÖGLETERANY: 13:5 (10:0).
Nyirkos, hűvös időben, „csa-

ládiás” légkörben — kevés volt a néző — rendezték a találkozót. A két pontért vívott elkeseredett küzdelem hevében a csúszós talajon sok labdakezelési hibát ejtettek a labdarúgók. A teljes erővel támadó vasutas csapat fellazult védelme mellett Drăgoi (54. perc) nyargalt el ismét, de a kivétel kapusba vágta a labdát. A 60. percben az ifjúsági válogatott volt kapuvédője, Purcaru, kitéjtette a labdát és a szemfüles Körösi a hálóba rúgta: 1:0. A 80. percben Drăgoi 5 méterről — tres volt a kapu — az oldalléce találta el. Négy perc múlva Cotarcă szép fejesgóllal állította be a végeredményt: 2:0.

Elűszott a bajnokság

Az országos asztalitenisz csapatbajnokság két találkozója rendezték meg városunkban. Szombaton délután a Voința férficsapata a Bukaresti Progresul tapasztalt játékosokból álló együttesétől 17:0 arányú vereséget szenvedett. A Voințăban csupa ifjúsági és serdülőkorú (Olariu, Stumper, Moț I. és Moț II.) asztaliteniszező szerepelt, míg a Progresul színeiben Luchian, Ovanez, Sîndeanu és Cauri állt asztalhoz.

Vasárnap délelőtt a Voința női csapata a bajnokságban még veretlen Progresullal mérkőzött. Szépszámu, lelkes szurkológárda buzdította az aradi lányokat, akiknek — győzeimük esetén — komoly esélyük lett volna az idén is megnyerni a csapatbajnokságot. Sajnos, nem sikerült győzniük, pedig nagyon közel álltak hozzá. Vlaicovné hatalmas küzdelemben legyőzte a sokszoros bajnok Alexandru Mariát is, három egyéni győzelmet szerzett, ami remélhetőleg azt jelenti, hogy lassan sikerül kilábalnia a tartós hullámvölgyből. Sajnos, Nora kevés

támogatást kapott Lészay Magdolnától és Korodi Mariától. Lészay ugyan legyőzte Zahariát, de aztán vereséget szenvedett Moldovától. A nemrég leigazolt Korodi nagy akarással játszott, szeretett volna szépen bemutatkozni, de idegességében sokat hibázott. Eredmények: Vlaicovné — Moldovan 2:1, Lészay — Zaharia 2:0, Korodi — Alexandru 1:2, Lészay — Moldovan 1:2, Vlaicovné — Alexandru 2:1 (24:22, 20:22, 27:25), Korodi — Zaharia 0:2, Lészay — Alexandru 0:2, Korodi — Moldovan 0:2, Vlaicovné — Zaharia 2:0. Mérkőzés után elkeseredett hangulat uralkodott az aradiak öltözőjében: ez a vereség azt jelentette, hogy az idei bajnokság kiesőszott a kezük közül. Bizunk abban, hogy lányaink nem adják fel a harcot, és mindent el fognak követni annak érdekében, hogy a Bajnokcsapatok Európa Kupájában eredményesebben szerepeljenek.

LÉSZAY BÉLA

A osztály

EZ VOLT

Petrolul — Farul 0:1 (0:1), CFR — Kolozsvári Universitatea 2:1 (0:0), Craiovai Universitatea — Jiul 4:1 (1:1), UTA — Sportklub 4:1 (4:0), Resicai CSM — ASA 2:0 (0:0), Steaua — Sportul studentesc 4:1 (4:0), Rapid — Dinamo 0:0, Steagul roșu — FC Argeș 3:1 (2:0).

EZ VAN

1. Farul	8	5	1	2	7-8	11
2. Steaua	8	4	2	2	18-8	10
3. Steagul roșu	8	4	2	2	12-3	10
4. CFR	8	5	0	3	9-6	10
5. Dinamo	8	4	2	2	12-9	10
6. Jiul	8	4	2	2	13-12	10
7. Craiovai Universitatea	8	4	1	3	17-14	9
8. UTA	8	4	1	3	14-12	9
9. Sportklub	8	4	1	3	13-11	9
10. Petrolul	8	3	2	3	4-6	8
11. Kolozsvári Univ.	8	3	1	4	8-17	7
12. FC Argeș	8	2	2	4	16-14	6
13. ASA	8	3	0	5	17-20	6
14. Rapid	8	1	3	4	3-6	5
15. Resicai CSM	8	2	1	5	8-14	5
16. Sportul studentesc	8	1	1	6	9-20	3

EZ LESZ (november 5):

Steaua — Kolozsvári Universitatea, Jiul — Steagul roșu, Sportul studentesc — Craiovai Universitatea, FC Argeș — Sportklub, ASA — Dinamo, CFR — UTA, Farul — Rapid, Resicai CSM — Petrolul.

B osztály

EZ VOLT

Nagyváradj Olympia — Gloria 2:0 (0:0), Politehnica — Szebeni CSM 2:0 (2:0), Corvinul — Nagyváradj Minerul 0:0, Aradi CFR — Fogarasi Chimia 2:0 (0:0), Drobetai Metalul — Temesvári CFR 4:0 (1:0), Aninai Minerul — Electroputere 2:1 (1:0), Szatmári Olympia — Metalurgistul 3:0 (3:0), Metrom — FC Bihor 6:1 (2:0).

EZ VAN

1. Temesvári Poli.	10	7	1	2	18-7	25
2. FC Bihor	10	5	2	3	16-13	12
3. Metrom	10	5	1	4	16-9	11
4. Nagyváradj Minerul	10	4	3	3	13-9	11
5. Szebeni CSM	10	5	1	4	10-10	11
6. Aninai Minerul	10	5	1	4	12-12	11
7. Metalul	10	5	0	5	15-16	10
8. Szatmári Olympia	10	6	1	3	16-8	9
9. Corvinul	10	5	3	2	10-4	9
10. Gloria	10	4	1	5	9-11	9
11. Metalurgistul	10	4	1	5	7-10	9
12. Chimia	10	4	0	6	12-13	8
13. Aradi CFR	10	2	3	5	10-16	7
14. Nagyváradj Olympia	10	2	3	5	7-15	7
15. Temesvári CFR	10	3	1	6	5-19	7
16. Electroputere	10	3	0	7	8-14	6

(A Szatmári Olimpiától és a Corvinultól 4-4 pont levonva.)

EZ LESZ

Nagyváradj Minerul — Szatmári Olympia, Electroputere — Nagyváradj Olympia, Chimia — Aninai Minerul, FC Bihor — Politehnica, Szebeni CSM — Corvinul, Temesvári CFR — Metalurgistul, Gloria — Metrom, Aradi CFR — Metalul.

A búzatermesztés önköltségének kérdései az ötvenes években

Felfelé ível a gazdasági hatékonyság görbéje

Pártunk harcának, építő munkájának kiemelkedő eredménye, hogy megantant bennünket — egész népiünket — szocialista módra, szocialista teljesítmények színvonalán gazdálkodni. Ez nemzeti gazdaságunk valamennyi ágazatára érvényes. A mezőgazdaságra is, ahol az állami vállalatok alkalmazottai, illetve a szövetkezetek tagsága, megantant a gyakorlatban érzékelni és értékelni az olyan fogalmakat, amilyen a **hatékonyság**, a **jövedelmezőség**. Ennek ellenére lapunk hasábjain az utóbbi időben aránylag keveset foglalkoztunk agrárjellegű gazdasági-pénzügyi kérdésekkel. Hézagpótlónak szántuk ezt a cikket, amelyben az önköltség csökkentésének néhány kérdésével foglalkozunk az ötvenes években, a búzatermesztésnél szerzett tapasztalatok alapján.

Mindenekelőtt induljunk ki talán néhány elvi tételről. Abból, hogy a termelési költségek általában két nagy csoportra oszlanak: 1.) anyagi költségekre (a holtmunkára fordított kiadások); 2.) munkadíjakra (az élőmunka ellenértéke). Tisztázzuk továbbá azt is, hogy a búzatermesztés viszonylatában az anyagi költségek fő alkotó elemei közé általában a következőket sorolhatjuk: a vetőmag értékét; a gépi művelésből származó kiadásokat; a trágyafélékre, a rovar- és gombairtó szerekre, valamint a termeléshez szükséges más anyagokra fordított összegeket stb. A munkadíjak kérdését viszont aligha szükséges különösebben részleteznünk, hiszen az állami mezőgazdasági vállalatoknál ez hasonlóképpen történik az ipari vállalatoknál alkalmazott javadalmazáshoz, amelyről lapunk hasábjain ismeltetünk már. Annál fontosabb leszögezni, hogy a termelési költségeknek a termények mennyiségével történő összevetéséből következik az egy termékegységre vonatkozó termelési költség, amelyet, közhasználatban lévő kifejezéssel, **önköltségnek** szoktunk nevezni. A termékegységre vonatkozó költségszint (más szóval az önköltség) ismerete, nyomonkövetése, döntő jelentőségű feladat gazdasági, pénzügyi szempontból. Egyrészt azért, mivel ez a legfőbb kritériumok egyike, amelyek alapján felmérhető a vállalat gazdasági tevékenységének hatékonysága, másrészt pedig azért, mert lehetővé teszi annak megismerését, hogy milyen irányú intézkedések szükségesek a termelési költségeknek, a termékek önköltségének csökkentésére. Követendő célkitűzésként talán még csak annyit, miszerint a legfontosabb feladat elérni, hogy a termelési önköltség növekedése mellett a termékegységre eső költség csökkenjen. Ennek eszköze pedig minden mezőgazdasági egységben, a fejlett agrártudomány és agrotechnika bevezetése, az összes termelőkapacitások és erőforrások lehető legjobb felhasználása a munka egyszerű megszervezése útján. Ezeket a szempontokat követjük nyomon mi is akkor, amikor a búza önköltségének alakulását elemezzük az ötvenes években a mezőgazdasági vállalatnál.

Induljunk ki talán abból az örvényes tényből, hogy a vállalat terményeinek és termékeinek döntő többsége rentábilis. Kivétel csupán néhány — elenyészően kevés — termény képvisel, amelyeket a mezőgazdaság szükségleteinek megfelelően, de kis területeken termelnek. Ilyen azonban alig akad egy-kettő a vállalatnál.

Elemzésünk tárgyaként azért választottuk éppen a búzát, mivel ezt aránylag nagy területen termesztik. Ötvenesen, másrészt pedig ennek a gabonának a termelési ciklusa is befejeződött. Mindezek előtt vessünk talán egy pillantást a közelmúltba. 1967-ben a vállalatnál 3325 hektáron termesztettek kenyérgabonát. Bár az átlagos hektárhozám 309 kilóval meghaladta az előirányzott mennyiséget, a tonnatételre fordított termelési költségek szintje négy lejjel túllépte a tervezett mutatószámot. Két esztendővel később, 1969-ben, 3150 hektáron vetették a búzát. A hozam, itt, az akkori mostoha időjárás következtében, balszerencsésen alakult. Az egységnyi területre számított átlagos 288 kilóval a tervezett mennyiségek alatt maradtak. Ez természetesen megfelelő arányban tükrözi az önköltséget is. Következésképpen a terven felüli költségfordítás,

tonnányi mennyiségnél, elérte a 126 lejt. Bizony ebben az esztendőben, „sokba került” a búzatermesztés ötvenes években. Nem több, mint 3 esztendővel később, azaz hogy idén, a rendelkezésre álló erőforrások egyszerű felhasználásával kitűnő eredményeket sikerült elérni a vállalatnál az önköltség csökkentésének vonatkozásában, bár a búzával bevetett terület ügyszólván a megszokott terjedelmek még kétharmada sem volt. Ezzel szemben a hektárhozám az 1967-es esztendő 2549, illetve az 1969 évi 2382 hektárról 3285 hektárra gyarapodott. Ez pedig az előirányzatot is meghaladta, csaknem fél mázsával. Más tétellel van tehát dolgunk. Mások a termékegységre eső költségszintek közötti viszonyok is. Ebben az esztendőben ugyanis egy-egy tonna búzát 49 lejjel olcsóbban állították elő az előirányzott költségeknél. A különbség az előző évek és 1972 között szembetűnő!

Itt érkezett el annak az ideje, amikor

● Néhány elméleti kérdés ● Mit mutat a gyakorlat? ● Ami relatív értékű ● Megtakarítások és többletkiadások ● Fejlett agrártudomány, magasabb hozamok ● Mi a gazdaságos?

az önköltség alakulását, annak elemeit boncolgatnunk kell, hogy levonhassuk a tanulságokat az elővetkező esztendőre. Nézzük tehát meg, az önköltség milyen összetevőinél értek el megtakarításokat az ötvenes években, és melyek azok a mutatók, amelyek túlláthatók?

Ha az 1972-ben betakarított összes búzatermés mennyiségét vesszük alapul, megállapíthatjuk, hogy a termelésben felhasznált anyagoknál és segédanyagoknál, a művelési idején alkalmazott, saját gépparkhoz tartozó felszerelések és traktorok üzemeltetésénél, az általános költségeknél, valamint egyéb kiadásoknál összesen 659 000 lejt takarítottak meg. Ezzel szemben többletkiadások keletkeztek a munkabérek (73 000 lejt), továbbá az idegen vállalatoktól származó szolgáltatások ellenértékéi kimutató tételénél (107 000 lejt), hogy az öntözési művelést és az egyéb összegeket nem is számítsuk. Ennek ellenére lényeges a különbség a megtakarítások és a többletkiadások között, az előbbi tétel javára. Csakhamar ezek főleg az anyagi költségek csoportjánál mutatkoztak, ezzel szemben a kiadások döntő mértékben a munkadíjaknál jelentkeztek. Annál is inkább, mivel a munkaerőre fordított költség minden termelő vállalatnál jelentős részt képvisel a termelési kiadások összegében. Másrészt pedig az anyagi költségeknél a megtakarítások hatékonysága igen relatív tényező, mivel károsan is befolyásolhatja a termékek és termények minőségének és mennyiségének alakulását. Valahogy így történt az ötvenes években a mezőgazdasági vállalatnál is, ahol például az 1971–1972-es búzatermesztési ciklusban a meghatározott mennyiségnél jóval kevesebb mutatószámot, illetve gyom- és gombairtószert alkalmaztak. Nem kétséges, hogy ha az előirányzott tápanyag valóban a földbe, az előző elhárító vegyi anyagok pedig a növényekre kerültek, akkor a termés hozamok még az elért mennyiségnél is jóval gazdagabbak lettek volna. Érdekes az a jelenség, hogy a búzatermesztésnél felhasznált, a gazdasághoz tartozó gépek üzemeltetésénél jelentékeny megtakarítást, több mint 232 000 lejt érték el. Főként azért érdekes, mivel a beavatottak tudják, hogy az idegen vállalatok által végzett szolgáltatások egy része abból eredt, hogy a betakarítás idején más vállalatokhoz tartozó kombájnokat alkalmaztak. Ebből következik, hogy a rendelkezésre álló géppark teljesítőképességének kihasználása nem minden esetben megfelelő. Paradoxon és mégis igaz viszont, hogy ezeknek az idegen erőknél a felhasználása lerövidítette a betakarítás időtartamát. Tehát, közvetlenül hozzájárult a szemvesztés elkerüléséhez, amely szintén jelentékeny mértékben nyo-

mot a latban az önköltség alakulásánál. Meghozta előnyösén! Hát ilyen komplex, sokoldalú ez a kérdés. És a jó szakemberek, a jó közgazdászok valamennyi tényezőt figyelembe kell venni. Számot kell vetnie azzal, hogy pillanatnyilag melyek a leg gazdaságosabb megoldások, mert a végeredmény számít. Az, ami a mérlegben a termékegységre eső költségek szintjét jelzi.

Fennebb megállapítottuk, hogy habár a talajjavításhoz szükséges műtrágyamennyiség, valamint a növényápolási műveletekben fontos gyomirtószerek egy része hiányzott, a hektárhozámok a vállalatnál mégis kielégítőek, sőt jelentékenyek voltak. Mivel magyarázható ez? Két döntő tényezővel elsősorban a földbe juttatott vetőmagvak minőségével, másodsorban pedig a földművelés során alkalmazott haladó, tudományos agrotechnikai módszerekkel. Ezek voltak azok a döntő tényezők, amelyek végül is az önköltség jelentékeny csökkenéséhez vezettek a gazdaságban.

Vegyük tehát sorjába a kérdéseket. Idézzünk fel néhány olyan eljárást, amely az elmúlt búzatermesztési ciklusban kiemelkedő eredményekhez vezetett az ötvenes években. Az első intézkedés a földbe juttatott vetőmagvak javítására irányult. A hagyományos Bezostája fajta mellett olyan termelőket, magas biológiai értékű és fajsúlyú búzát vetettek, amilyen például a Libellula, az Aurora, és a Lovrin 10-es. Az arány ezidén még csak egy volt az öthöz. Tájékoztató jelleggel viszony megírjuk itt, — az előrelátást, a távolok felmérését igazolandó — hogy az elővetkező termelési ciklusban már ez az arány hat a négyhezre változik az utóbbi intenzív fajták javára.

Röviden onnyit a vetőmagról. A másik döntő jelentőségű tényező a hektárhozámok alakulásában a talajművelésnél és a növénygondozásnál alkalmazott agrotechnika. A szántóvető számára, háromszázahat az is, ami meghatározza az előveteményeket, a jó magvak készítését és azt, hogy a szem mindenütt, egyenletes, megfelelő mélységben kerüljön a földbe. Nos, ötvenesen hagyományra vált, hogy a búzát évről évre kapások, illetve pillangós virágú növények után vetik. Tavaly ősszel is ilyen ragaszkodtak ehhez a jól bevált módszerhez. A vetőszántást a talajtipustól és a növények igényeitől függően végezték el mindenütt. Nem volt kis feladat szamon tartani, hogy melyik parcella, milyen előkészítést igényel. Mégis ragaszkodtak ehhez az eljárásnak, mivel ez a biztosítéka annak, hogy a növények olyan környezetbe kerüljenek, amely előnyösen befolyásolja fejlődésüket. Ami pedig az egyenletes vetési mélységet illeti, azt a szakemberek és vezetők állandó ellenőrzése biztosította. Különböző ötvenesen olyan gazdag tapasztalatokkal rendelkező gépesítők, traktorosok tevékenykednek, akiknek gyakorlata, ismerete felül egy agrotechnikával. Elegendő ha néhányat említenek közülük. Ilyen például Bonta Teodor, Kigyósi József, Sillinger József, Semereanu Simion, Gerhard Sebestyén, Zöllner András, Renner Jakab, Plönnérth János és mások, akik közül Gáll István például ez évben a legmagasabb prémiumot kapta búzatermesztésben elért kiemelkedő eredményeiért.

— Hogy mi a gazdaságos a növénytermesztési ciklusban? — teszi fel szinte önmagának a mindenütt igen időszerű kérdést Hanciu Anton főmérnök. — Szerintem az, hogy egyetlen olyan lejt sem ruházok be a termelésbe, amely meggyőződésem szerint nem válik jövedelmezővé. Ez a termény önköltségcsökkentésének „titka”. Mi erre, a vállalatnál, igen-igen ügyünk. Vegyünk talán egy példát...

A példa a következő: Az ötvenes években azt a módszert tartják a leghelyesebbnek, miszerint a területeket a termés hozam-

móttól függően táplálják, javítják trágyafélékkel. Olyan ez, mint az istállóban az egyedi takarmányozás, amely szerint a jószágok tejhozamának megfelelően adagolják az eleséget. Itt is, nem az a földterület emészt fel a legtöbb műtrágyát, amelynek összetétele gyenge, termése kevés, hanem az, amelyek a maximális hozamot adja. Miért? Azért mert nem mindegy, hogy egy hektárral sovány, de 300–400 kiló műtrágyával feljavított föld 2–3 mázsa többletet biztosít, avagy az, hogy ugyanennyi tápanyag értékesítésével a jó csernozjom és humuszban gazdag talaj 600–700 kilogramm többletet is megterem. Nem, ez egyáltalán nem mindegy! Erre jöttek rá az ötvenesiek és a szerint is járnak el, amikor a talajjavítási munkákat végzik. Mindegyik előnyben részesítik azt a dűlőt, amely többlet ígér. Így például, amíg egyes helyeken mindössze 170 kiló aktív ammonium és foszfor tápanyagot juttatnak egységnyi területre (2 az 1 arányban) addig más helyeken ez a mennyiség eléri és meghaladja a 200–220 kilogrammot is. Van ennek az elosztásnak egy külön „titka” is, olyneki, ami csak a szakemberek számára hozzáférhető. Az, hogy végső fokán minden földterület számára egyenlő mennyiségű tápanyagot biztosítsanak egy-egy tonna gabona megterméséhez. Itt az egyensúly az egyszerű „össztönzés” mellett! Aztán egy másik módszer, amit mindenkinek kommandálnak, annak ellenére, hogy pillanatnyilag költségesebbnek tűnik. Arról van szó, hogy az ötvenes évek gazdaság búzavetésterületeit a talajelőkészítés során, most, ősszel simává teszik talajgyengítéssel. Ez többletművelést, plusz kiadás. Viszont az aránylag csekély költségfordítás bőségesen megtérül majd aratáskor az, hogy a sima talajon a kombájnok egyenletesen, zökkenésmeneten dolgozhatnak majd. Kevesebb üzemanyagfogyasztás mellett növekszik a gépek sebessége, s ezen túlmenően, csökkennek az üzemzavarok, a javítás és cserealkatrész igények. Itt írjuk meg, hogy ez a tényező is hozzájárul ahhoz, hogy az elmúlt termelési ciklusban jelentékenyen kevesebb költséggel üzemeltették a saját gépparkjukhoz tartozó műszaki felszereléseket, mint amint számukra a pénzügyi terv előírásait.

A bevált munkaszervezési eljárások közül csupán egyetlen egyet említenek. Azt, hogy a vontatott kombájnokra, házi úton, kivétel nélkül maggyújtó tartályokat szereltek, és ezáltal a zsákok ereinek alkalmazását küszöbölték ki. Ugyanakkor szükségtelenné vált a klasszikus, nagy munkaigényes, fáradságos zsákolás is. Tehát, magasabb termelékenység kevesebb és olcsóbb munkafordítással, illetve segédanyag felhasználással. Néhány példa. Csupán néhány, mivel valamennyi egyszerű, tudományos eljárás, amelyet a gabona termesztésénél az ötvenes években alkalmaztak, különösen hasznosak lennének felsorolni. Am a fentiek is azt igazolják, hogy a gazdaság vezetői és szakemberei a párt megantantja realitáson, egyszerűen, gazdaságosan gondolkodnak, a pártszervezet pedig az esztendő minden szakában tagjai példamutatásával, okos, bölcs szóval mozgósítja az egész munkaközösséget arra, miszerint mindennel, ami pénz jelent, bánjanak csínján, takarékosan. S ők így is járnak el.

Mégis vannak tényezők, amelyeknél többlet lehetne. Elismerte ezt Plopcoreanu Mihail mérnök, a vállalat igazgatója is, aki látogatásunk alkalmával valószínűleg miniatűr gazdaságpolitikai előadást rögtönzött számunkra a gazdaság pénzügyi távlatairól. Az általa felsorolt célkitűzések közé tartozik, a többi között, a rendelkezésre álló munkaerő termelékenyebb mozgósítása, a gépek hatásfokának növelése, a fejlett agrotechnika és a magas termelékenységet biztosító búzafajták művelésének kiterjesztése, továbbá az idejében és operatívan végzett munkálatok meghonosítása minden téren.

Mindezzel egyetértünk, hiszen ez az, ami a jövőbe mutat, ami lehetővé teszi, hogy az 1972–73-as kenyérgabona termesztési ciklusban, valamint az elővetkező esztendőben, az önköltség még alacsonyabb színvonalra szálljon és ezzel párhuzamosan magasabb szökkenjen a gazdasági hatékonyság grafikonja. Így teljesülhet a távoli öt éves tervünknek ez a mutatója is.

KÁSA JÁNOS

SZABÓ GYULA

A HÉTEN VETÍTIK A STÚDIO MOZIBAN

Szent Teréz és az ördögök

Sejtelmes címével bizonyára nagy érdeklődésre tart számot a București stúdió új alkotása. Nos, a félreértések elkerülése végett rögtön el szeretném mondani, hogy kalandfilmről van szó. Szent Teréz nem holmi feddhetetlen erkölcsű leányzó, de nem is fedőneve egy akciónak. Szent Teréz egy hegycsúcs. Az ördögök pedig egyszerűen nem tudni, hogy mik. Illetve sejtteni lehet, hogy vagy a hegycsúcsra rejtőzött partizánok, vagy a hozzájuk igyekvő, számtalan kalandba keveredő katonák. Izgalomban tehát nincs hiány. A film két főszereplője, Ion Dichiseanu és Peter Paulhöffer mindent tud és felvonultat, amire szükség van egy fordulatokban gazdag történetben. Remekül jüdjöznak húsz lépésről ellőnek egy cénaszálát, bátrak, megnyerőek, eszük és szívük helyén van.

A filmkockák gyorsan váltakoznak: a lövészarokból egy németektől megszálit városba, a vasúttállomástól egy vízeséshez, egy erdészlelkbe, majd fel, a hegycsúcsra. S mindenütt történik valami, amire a néző nem számolt. Dinamizmusában valóban kifogástalan alkotás a Szent Teréz és az ördögök. Sajnos, a sodró cselekményvezetés a film szinte egyedüli erénye. Mert bizony a forgatókönyv lazaságát, a hihetetlen szituációkat, a logikatlanságot csak a tizenévesek — sok esetben ők sem — hajlandók elnézni egy-egy jó sztori vagy kemény balhóróg kedvéért.

Francisc Munteanu író-rendezőnek ez talán a tizedik filmje. A háborús témában egy ideig tudott is újat, érdekeset mondani. Prózáiról tapasztalatát alkotóan gyümölcsöztette filmjeiben, pergővé, élénkebbé tette a dialógusokat. Utóbbi filmjei azonban az improvizáció jeleit viselik magukon. Legmeggyőzőbb példa erre a Szent Teréz és az ördögök. Huszonhét évvel a háború után nem lehet, nem szabad ezt a témát ilyen felületesen tárgyalni. Még akkor sem, ha a szerző romantikus színen állítja be hőseit, s talán a tizenévesek történelmekönyvből tanult háborús ismereteire alapoz. Különben erre utal a film záró és egészen meglepő képsora is. A cselekmény színhelyén vidáman hancúrozó fiatalok közül az egyiknek eszébe jut és társai tudomására hozza, hogy ezen a tisztáson kemény harcok folytak a szabadságért.

Kár, hogy a téma kidolgozatlanága néhány, egyébként kitűnő színészt fosztott meg a sikeres szereplés lehetőségétől.

PUSKEL PÉTER

Az oldalt KISS KÁROLY
szerkesztette

Napjaink egyik legtöbb gondot okozó kérdése a hatványozódó információáradat és a rohanó idő viszonya.

Az emberiség több évezredes történelme alatt elért tudományos-műszaki fejlődésével hálálta meg Prométheusz bizalmát, az istenektől ellopott tüzet. Miközben azonban az egész emberi civilizáció köztulajdonná válhat, sokan a technika és a humanizmus között egyre mélyebb szakadékokat látnak. Az anyagi és szellemi civilizáció azonban nem zárja ki egymást, sőt, inkább feltételezik. Ma már sarkítétként fogadjuk el az állítást: aki nem tanul állandóan és rendszeresen, az rövid időn belül képtelen lesz tájékozódni.

A száguldó idő emberének megfelelő tanulási módokat, formákat kell biztosítani. A szocialista társadalomban valósulhat meg először a technika és a humanizmus összhangja. Hisz a párt legmagasabb fórumán hangzott el az egyén érvényesülését biztosító állandó foglalatosság bizonyítéka: „Pártunk elsőrendű fontosságú feladata népünk felvértezése a munkásszítály tudományos életsemléletével — a dialektikus és a történelmi materializmussal, a legfejlettebb tudománnyal és kultúrával. Azon kell munkálkodnunk, hogy sokoldalú ismeretekkel rendelkező embert neveljünk, aki ké-

pes megérteni, helyesen értelmezni és felhasználni a társadalmi fejlődés objektív törvényeit a társadalmi haladás minden egyes szakaszában, s eltökélten munkálkodni a világ forradalmi átalakításán. Ilyen embert alakítva, a népet ilyképpen felvértezve biztosak lehetünk a párt által kidol-

A Népi Egyetemen is becsengettek!

gozott nagyszabású program sikeres megvalósításában, biztosak lehetünk abban, hogy a román nép megteremtí a kommunizmust, hogy nemzetünk előtt dicsőséges jövő áll”. (NICOLAE CEAUȘESCU: Jelenítés az RKP Országos Konferenciáján).

Ezeknek a magas szociális célkitűzéseknek a jegyében nyitották meg vasárnap délelőtt az Aradi Állami Színház nagytermében, ünnepélyes keretek között, az Aradi Népi Egyetem ez évi előadásait. A helyi párt-szervekkel való szoros, hatékony együttműködést jelezte Dorel Zăvoianu elvtárs, az RKP Arad megyei bizottsága titkárnak, valamint Mol Petru elvtárs, az RKP Arad

municipiumi bizottsága titkárnak jelenléte. Nicolae Roșu tanár, a Népi Egyetem rektora megnyitó szavaiiban vázolta az idei tanév feladatait, terveit. Az előadások összeállításakor az a felismerés vezette a Népi Egyetem tudományos tanácsát, hogy csak a jelenben élve, tanulva és dolgozva érthetjük meg és tudatosíthatjuk a párt Országos Konferenciájának jelentőségét.

A zsűfólásig megtelt teremben helyet foglaló közönség nagy érdeklődéssel hallgatta meg Ion Zamfirescu dr. docens, bukaresti egyetemi tanár Technika és humanizmus című előadását.

A Népi Egyetem hallgatóinak tiszteletére ezután az aradi színház együttese előadta Camil Petrescu Velencei történet című darabját.

★

A politikai-ideológiai nevelés az általános műveltségi előadások keretében is központi cél. A Kultúra és civilizáció magyar nyelvű kollégiumában, szerdán, október 25-én, délután 5 órakor Demény Lajos, a Bukaresti Történelmi és Társadalomtudományi Akadémia levelező tagja tart előadást Az RKP Országos Konferenciája — fontos mozzanat Románia történelmében. Nemzet és nemzetiség a párt politikájában címmel, a Barátság Háza nagytermében.

Fotokiállítás nyílt a Fórum teremben

Szombaton délután a Fórum teremben nyílt meg SEVER C. BARBU művészi fényképtárlása. Aradon először köszönthetjük a nemzetközileg is ismert és elismert fotóművészt önálló kiállítását.

A MEGYÉBEN

Szombaton délután a sebesi IJIL vállalat székhelyén Liviu Magda tanár részvételével megbeszélést tartottak az 52 évvel ezelőtti romániai általános munkássztrájkról.

★

Vasárnap délután, a Győri 2. számú Általános Iskolában népes közönség jelenlétében megnyitották a Népi Egyetem magyar tagozatát. Znorovszky Attila tanár közreműködésével megvitatták a Román Kommunista Párt Országos Konferenciájá-

nak jelentőségét, valamint a Nemzet és nemzetiség pártunk politikájában témát.

★

Az aradi municipiumi Művelődési Ház műkedvelői vasárnap délután a pécsi múvelődési otthon színpadán nagy sikerrel mutatták be a Marosvölgyi lakodalmas című folklórműsort.

★

Az újaradi művelődési házban művészi műsorral egybekötött szüreti bálát rendeztek. Ebből az alkalomból német népi szokásokat elevenítették fel.

MOZAIK

A iasi-i Országos Költészeti Fesztiválon fellepett többek között Ion Bănuță, Franyó Zoltán, Ion Horea, George Lesnea, Marin Sorescu és Ilie Constantin is.

★

A Szovjet Írószövetség vendégeként Moszkvába utazott Leonid Dimov, Hajdú Győző és Papp Ferenc.

★

Joszip Broz Tito köztársasági elnök a Szocialista Munka Hőse érdemrenddel tün-

tette ki Ivo Andrić íróat a jugoszláviai elbeszélő irodalom Nobel-díjas kiváló művészt — nyolcvanadik születésnapja alkalmából.

★

A bécsi Bornemisza Társaság rendezésében szeptember 16-án közöi irodalmi esten lépett fel Grácban Majtényi Erik és Szilágyi Domokos

★

Franco Zeffirelli új Shakespeare-filmjének „tárgya” a Sok hűhó semmiért lesz.

Zenei figyelő

Az aradi szimfonikusok e heti hangversenyét CONSTANTIN BOBESCU érdemes művész vezényelte, közreműködött C. FÁTYOL ISTVÁN hegedűművész.

Constantin Bobescu a román zenei élet „nagy öregjei” közé tartozik. Első mesterei Eduard Caudella és George Enescu voltak. Pályafutását, mint hegedűművész kezdte, de mint zeneszerzőt és dirigent is az élvonalbeliek között tartják számon. Bár 73 éves, megőrizte töretlen frissességét, fiatalos lendületét. Az 1972–73-as évadban elvállalta az aradi filharmónia megüresedett karmesteri tisztségét. Ez nemcsak a zenekarnak jelent óriási hasznát (hiszen egy rendkívül gazdag tapasztalatú művészről tanulhatnak), de a zenekarotok számára is örömdetes esemény.

Mozart híres operájának, a Figaró házasságának nyitánya teljes szépségében csillogott Constantin Bobescu értelmezésében. A mozarti muzsikára annyira jellemző legies könnyedség, a fel-felvillanó értelmesen finom humor, a dallamok leheletszerű szárnyalása csodálatos hangulatot teremtett.

C. Fátyol István Constantin Bobescu hegedűversenyét szólaltatta meg átélte, művészi érzékenységgel. Az 1956-ban írt művet eddig kizárólag a szerző előadásában lehetett hallani. Ez volt az első alkalom, hogy Bobescu vezényelte, és nem játszotta művét, de bebizonyosodott, hogy méltó kézbe adta a stafétát. A népi dallamokra épített, igényes technikai követelményeket támasztó, és ezáltal is igen értékes versenymű gazdag variációi szinte kínálják a virtuóz muzikálás lehetőségeit. Fátyol István érdeme, hogy nemcsak felismerte a lehetőségeket, de élt is velük, ugyanakkor művészi alázattal alkalmazkodott a szerző elgondolásaihoz. Utolsó önálló hangversenye óta hegedűjátéka nagyon sokat fejlődött: értebb, önállóbb, érzelmileg gazdagabb, színesebb lett. Nagyon finoman érzékelt az egyes árnyalati differenciák technikai és művészi sajátosságait, teljes lényével sikerült beilleszkednie a zenemű tartalmi és formai követelményeibe. Merészvívölésű, széphangzású előadása, sokáig emlékezetes marad számunkra.

PAVAI GYULA

(Kiss)

Ismét találkoztunk Olosz Lajossal

Nem is olyan rég hallgattam Kolozsvárott Kányádi Sándor meggyőző érvelését a versmondásról. Azóta a forró hangulatú József Attila est és a mostani megható találkozó Olosz Lajossal végleg meggyőzött.

A találkozóról kellene írnom, de nem tudok szabadulni versei hatása alól. Ebben szerepe van az előadóművésznak is, de ugyanakkor arra is rádőbbsentem, milyen ritkán mondunk verset.

A költő a világot s benne az embert egy pillanat töredéke alatt, néhány sorban villantja fel. Ez érzelmeket és gondolatokat mozgat meg bennünk.

A verset nem úgy olvassuk, mint a prózát. Meg-megállunk, gondolkodunk és érzünk is. Hatása akkor fokozottabb, hogy ha művész tolmácsolja. Laczó Gusztáv műsora Olosz Lajost helyezte előtérbe. Kitűnő orgánuma, a vers értelmi interpretációja tette az előadást méltóvá a nagy költőhöz, közelített bennünket még jobban Olosz Lajoshoz, akinek Hattyúének című kötetét legszebb könyveink közé tettük polcra. A költő és olvasó közti találkozó ismét egy mély élménnyel tett bennünket gazdagabbá.

Választási közgyűlések a pártalapszervezetekben

Aktív részvétel — igényes elemzések

A napokban több községi pártbizottsági titkárnak — többek között Szentannán, Seprősen, Ineu — tettem fel a kérdést: mi a véleménye az eddig megtartott beszámoló és választási közgyűlések színvonaláról, a kommunisták vitában való részvételéről. Jácotă Gheorghe, a szentannai községi pártbizottság titkára elővette jegyzőfüzetét és egy bekeretezett számra mutatott: 93. Ennyi javaslat hangzott el eddig (12 alapszervezetben) a felszólaló kommunisták részéről, ami már önmagában is bizonyíték. Aztán, amikor közösen részt vettünk egy alapszervezeti közgyűlésen, elbeszélgettünk a termelőszövetkezet kommunistáival, áttanulmányoztuk az eddigi közgyűlések dokumentumait, ma-

gunk is meggyőződöttünk arról, hogy a községi pártbizottság titkára nem véletlenül mutatta az említett számot. Mint ahogy megértettük a seprősi községi pártbizottság titkárát is, amiért az eddig megtartott gyűlések színvonala felől érdeklődve nem adott konkrét választ. Arra a kérdésünkre, hogy melyik vitát tartja a legmagasabb szintűnek; — igazságtalan lennék — mondta — ha ezt vagy azt az alapszervezetet kiemelném, — hiszen mindegyik vita elérte célját. A községi pártbizottság titkára itt is számokat mutatott: a vitában való részvétel, s az elhangzott javaslatokat tükröző számadatokat, melyek közül úgy véljük érdemes néhányat kiragadni.

Az alapszervezet megnevezése	A közgyűlés résztvevőinek száma	A vitában résztvevők száma	A javaslatok száma
Helyiipari Vállalat	18	9	3
A termelőszövetkezet állattenyésztési farmja	19	7	2
Iskola	16	8	1
Néptanács	26	6	3

A táblázatból kiderül, hogy az alapszervezeti közgyűléseket megfelelően készíteték elő, a kommunisták nagy számban vettek részt az előterjesztett beszámoló vitájában s értékes javaslatokkal járultak hozzá a politikai munka megjavításához. Jellemző erre az utóbb említett községben a helyiipari vállalat alapszervezeti választási gyűlése, ahol többen is hangsúlyozták, hogy a műhely még szebb termelési sikerek elérésére is képes. Megjegyzendő, hogy termékeik exportra készülnek s ha nem ütköznenek nyersanyagellátási zavarokba, tervüket nagyobb mértékben túlteljesíthetnék. A kommunisták mégsem voltak elégedettek önmagukkal, élesen bírálták a bürot azért, mert nem foglalkozott a pártszervezet erősítésével, elhanyagolta a nevelés kérdéseit, eltűrte, hogy egyes alkalmazottak a munkaidőben a község utcáin sétálják, nem hoz-

gósította a párttagokat a községben kibontakozó kulturmunkára, általában eléggé igénytelennek bizonyult. Hasonló szellemben folyt le a szentannai termelőszövetkezet állattenyésztési farmján is a kommunisták vitája. (Különben a szentannai pártalapszervezetekre is jellemző a felszólalók magas száma. Így a Hecumban 8-an, a téglagyárban 13-an, a néptanácson 10-en, az általános iskolában 10-en, a fogysztási szövetkezetben 12-en, a kórházban 9-en kértek szót s örömdetes, hogy a községi pártbizottság titkára is jelen volt a legfontosabb közgyűléseken.) Elsősorban azt emelhetjük ki, hogy a gazdasági feladatokat a kritika és önkritika szellemében elemezték, a felszólalók élesen bírálták mind a maguk tevékenységében, mind a szövetkezet vezetőségének munkájában megmutalkozó hiányosságokat. Ahhoz — hangsúlyozta a beszámoló — hogy a tervfeladatokat teljesíthessük, elsősorban meg-

felelő takarmányra van szükség, a szövetkezet vezetősége és a pártalapszervezet azonban nem tett meg mindent ilyen vonatkozásban, sőt előfordult a különben szűkös, takarmányalap pazarlása is. Eddig még nem sikerült a munkaközösségnek egész évi tervfeladatait teljesítenie (sertesterv 3000 fő, ebből teljesült 2814 fő, tejtermelési terv 6272 hektoliter, melyből eddig csak 4352 hektoliter teljesült), határozott intézkedésre van szükség, hogy év végéig behozzák a lemaradást. A tervfeladatok teljesítését ugyanakkor nem lehet elszakítani a politikai munkától, az alapszervezetnek többet kell tennie szervezeti megerősödésért, új párttagok felvételeért, hiszen amint az a vitából is kiderült, az elmúlt esztendőben egyetlen dolgozó sem kérte felvételét a pártba.

Aktív részvétel — igényes elemzések írtuk cikkünk címeiben. A beszámoló és választási közgyűlések pártalapszervezetekben befejezésükhöz közelednek s a napokban megkezdődnek a felsőbb pártszervek választó gyűlései, melyek magasabb szinten tárgyalják majd a különböző munkaközösségek, gyárak, falvak és városok előtt álló feladatokat. Ehhez az alapszervezetekben eddig megtartott viták jó alapot szolgáltatnak. Most már arra van szükség, hogy mindenütt összegezzék az elhangzott javaslatokat s térjenek rá azok megoldására. A kommunisták — ez az eddigi közgyűlésekből kiderül — nagy számban kérték szót s az elkövetkező időszakban is hallatni fogják szavukat, mindannyiunk kötelessége tehát, hogy vegyük figyelembe észrevételeiket. Ezt követeli tőlünk a pártdemokrácia elve, ezt követelik tőlünk az Országos Konferencia dokumentumai. Szentannán is, Seprősen is azt tapasztaltuk, hogy a községi pártbizottság figyelemmel követi a kommunisták szavát. Mindkét helyen meghívtak, hogy látogassunk el az alapszervezetekbe egy-két hónap múlva is, amikor már a javaslatok meg is valósulnak. A meghívásnak eleget teszünk s biztosak vagyunk abban, hogy tapasztalataink tanulsággal szolgálnak majd más alapszervezetek számára is.

KILIN SÁNDOR

A fiatalok nevelése minden kommunista feladata

A pártalapszervezetekben jelenleg folyó beszámoló és választási közgyűléseknek — mint ismeretes — igen nagy jelentőségük van a kommunisták életében, abban, hogy a különböző munkaközösségek példásan teljesíthessék az RKP X. kongresszusa és az Országos Konferencia dokumentumaihoz rájuk háruló feladatokat. A Libertatea gyár B-váltásának alapszervezete politikai életünk jelenlegi magas igényeinek szellemében vitatta meg két évi tevékenységét s örömdetes, hogy mind az előterjesztett beszámolónak, mind az azt követő vitának sikerült a munkaközösség problémáit a politikai munka szemszögéből vizsgálni, feladatait összekapcsolni az Országos Konferencia és az RKP KB novemberi plenáris ülésének dokumentumaival. Örömdetes az is, hogy a közgyűlést a kritikai szellem jellemezte, a felszólalások, a javaslatok minden biztonnyal hozzájárulnak majd a pártalapszervezet politikai, szervezeti megerősödéséhez, a gazdasági feladatok jobb körülmények között való teljesítéséhez. A vita többek között rámutatott a termelőkapacitások nem megfelelő kihasználására, a gépek és berendezések javításában mutatkozó hiányosságokra, a zökkenőkkel történő anyagellátás okaira, a munkahelyi fegyelmezetlenségre. Jellemző ebben a tekintetben, hogy csupán az év eltelt kilenc hónapjában közel 2500 emberóra veszett el igazolt és igazolatlan hiányzás miatt s az üzem dolgozóinak a termelési kiesést túlórával kellett pótolni. Sok idő veszt karba az új modellek gyártásba állításával is, — hangsúlyozta Groza Ioan brigádfelelős — és felhívta a figyelmet a helyzet tarthatatlanságára, arra, hogy a kommunisták ezt nem nézhetik tényleg, sürgős intézkedésre van szükség.

A vita nagy hangsúlyt fektetett a párttagoknak arra a kötelezettségére, hogy biztosítsák a káderutánpótlást, többet te-

gyenek a fiatalok szakmai és erkölcsi-politikai neveléséért úgy, ahogy azt a párt-dokumentumok, az RKP KB november 3—5-i plenárisán elfogadott kommunista nevelési program előírja. Ponyosi Ana minőségellenőr például rámutatott arra, hogy a műhelygyakorlatokat végző fiatalokat nem használják fel megfelelőképpen a termelésben, nem biztosítják számukra, hogy minden munkafázist elsajátítsanak. Egyesek közülük fegyelmezetlenek, nem tanúsítanak megfelelő magatartást az idő-

A Libertatea gyárban

sebb szakmunkások iránt, a nagy tapasztalatokkal rendelkező munkások közül pedig nem mindenki lép fel elég magas igényekkel velük szemben. Az is előfordul, hogy a párttagok is közömbösen nézik a tanulókat, úgy tesznek mintha semmi köztük sem lenne hozzájuk, pedig a fiatalok nevelése minden kommunista feladata. Ennek érdekében, hogy biztosíthassuk a gyár jövő kádereit — hangsúlyozta a vita — arra van szükség, hogy minden egyes bürot, minden egyes párttag, konkrét feladatot kapjon ezzel kapcsolatban. Helyes lenne az is, ha a kommunisták 2—3 fiatal szakképesítéséért felelőnek. Az élet ugyanakkor azt is megköveteli, hogy a jövőben az alapszervezet, a műszaki adminisztratív vezetőség nagyobb figyelmet fordítson az előléptetésekre, mestereknek azokat a dolgozókat nevezzék ki, akik mind szakmai tudásuk, mind szervezőképességük és példás magaviseletük alapján ezt megérdemlik.

Amint látható igen jelentős kérdések szerepeltek az elhangzott vitában, melyek csak úgy oldhatók meg — mutatott rá többek között Filó József, Fazekas István, Bocu Iosif, ha az új büro radikálisan megváltoztatja munkastílusát és munkamódszerét. Kiderült ugyanis, hogy nem minden esetben tartották be a kollektív munka elvét, egyes bürotagok — közöttük Kubi Ferenc, Aldea Elisabeta, — nem vették ki eléggé részüket a politikai munkából, megelégedtek arról a felelősségteljes feladattal, mellyel a kommunisták őket megbízták, hiányoztak a bürogyűlésekről, sőt még az alapszervezet közgyűléseiről is. Az alapszervezeti büro nem gyakorolta elég igényesen ellenőrzési jogát, nem lépett fel erősen a gazdasági feladatok megoldásában mutatkozó hiányosságok ellen. A közgyűlésen elhangzott vita hozzászóllt az alapszervezetet ahhoz, hogy jobban megértse a X. kongresszus, az Országos Pártkonferencia dokumentumaihoz ráháruló feladatokat, azt, hogy a pártszervezetnek meg kell erősítenie vezető szerepét, többet kell tennie a KISZ- és a szakszervezeti munka megjavításáért.

A Libertatea gyár B-váltásának alapszervezetében olyan kiváló kommunisták dolgoznak, mint Lunca Elena mester, Vintan Silvia brigádfelelős, Popovici Gheorghe, Bunaciu Silvia, Nicușoră Iuliana, Gal Magdalena, akik nemcsak tervfeladataikat teljesítik példásan, hanem jó szervezők is, magatartásuk, jelenlétük nagy befolyásoló erőt jelent. Arra van szükség, hogy a pártalapszervezet az egész munkaközösséget emelje fel az említett kommunisták színvonalára.

BARABÁS LAJOS mérnök
a megyei pártbizottság aktivistája

Ifjúsági híradó

Önkéntes-hazafias munka

Az elmúlt hét folyamán több mint 3 ezer Arad municipiumi tanuló segített az őszi betakarítási munkálatokban: a pécskai ámv-ben a zöldségfélék, Ságón főleg a szőlő biztonságba helyezésénél. Ezen a héten a megyéből mintegy 4700 fiatal, közülük 2700 a municipiumból (megyei néptanács iskolacsoportja, textilipari-, faipari-, CFR szakiskola, Mezőgazdasági Líceum) dolgozik az újaradi, ftintinelei, Muresul ámv-ben, az aradi CLF-nél.

★

Vasárnap több mint 200 gurahonci tanuló dolgozott a helybeli konzervgyárban; mintegy 5 ezer kilogramm paprikát válogattak ki. Tegnap, a kedvezőtlen időjárás ellenére a megyei néptanács iskolacsoportjának 600 tanulója dolgozott a Muresul ámv-ben.

Készülő mikromonográfia

A megyei KISZ-bizottság gondozásában az 1972—73-as tanév II. évharmadának elején jelenik meg az Arad megyei szakiskolák, szaklíceumok, iskolacsoportok mikromonográfiája. A 18 iskolát bemutató monográfia ismerteti az ezekben tanulható összes szakmák lényeges jegyeit (tanulási időtartam, szükséges fizikai, intellektuális képességek, az iskola által nyújtott tanulási, elszállásolási stb. feltételek, felvételi tantárgyak stb.) A fényképekkel illusztrált monográfiát valamennyi általános iskolában és liceumban a tanulók rendelkezésére bocsátják.

Bemutató üzlet

Már a bútorzatán dolgoznak annak a bemutató üzletnek, amely a megye tanulóinak technikai gyakorlati óráin készült különféle cikkeket, árukat mutatja be és árusítja majd Aradon, a Postávaraj utcában. A megyei KISZ-bizottság és a tanfelügyelőség összefogásának eredményeként létrejövő üzletben minél előbb vásárolni szeretnénk.

A tanulók Irodalmi és Tudományos Társaságának megnyitó ülése

Ma délután 16 órai kezdettel tartják a megye diákjai Irodalmi és Tudományos Társaságának megnyitó ülését a megyei KISZ-bizottság székházában. A társaság a következő körökkel működik az új tanévben: irodalmi alkotás és kritika, irodalmi folklór, történelem, kinematika és automatika, foto- és filmklub, autókör.

A körökre beiratkozásokat elfogadnak az iskolai KISZ-irányítóknál és a megyei KISZ-bizottságnál.

★

Tegnap délután a Barátság Házában Dorgoșan Mircea tanár, a KISZ megyei bizottsága propaganda osztályának vezetője tartott összefoglaló politikai tájékoztatót a tanulók számára.

Rendezvények Románia fegyveres erőinek közeigő napja alkalmából

SZÓFIA — C. Amariței, az Agerpres tudósítója jelenti:

Románia Szocialista Köztársaság fegyveres erőinek közeigő napja alkalmából Gheorghe Ionescu alezredes, hazánk szófiai katonai attaséja, a bolgár néphadsereg Központi Házában találkozott a szófiai helyőrség tagjaival. Kosztadin Manolov vezérőrnagy és Gheorghe Ionescu alezredes a fegyveres erők napjának ünnepét méltatva, vázolta a román nép és a román katonák eredményeit a szocialista építésben és hangsúlyozta a bolgár és a román nép hosszú időre visszatekintő hagyományos barátságát.

A találkozó második felében a román Fegyveres Erők Minisztériumának filmstúdiójában készült filmeket vetítették.

A találkozó szívélyes, baráti légkörben folyt le.

HANOI. — Emil Georgescu, az Agerpres tudósítója közli:

A VDK Külföldi Kulturális Kapcsolatok Bizottsága Hanoi-ban fényképfilmet rendezett Románia fegyveres erők napjának közeigő évfordulója alkalmából.

Nixon elnök rádióbeszéde

WASHINGTON (Agerpres).

Richard Nixon, az USA elnöke október 22-i rádióbeszédében kijelentette: „Közelidik vietnami hosszú és nehéz katonai vállalkozásunk befejezése”.

Nixon elnök már egy korábbi beszédében bejelentette, hogy „rendkívül beható tárgyalások kezdődtek” a vietnami tisztességes béke megteremtése érdekében.

Az elnök később egy sajtóértekezleten megjegyezte, hogy mihielyt méltányos, mind a dél-vietnamiak, mind az észak-vietnamiak, mind az amerikaiak részére méltányos megoldásra jutnak, a megállapodás azonnal létrejön. Ugyanazon a sajtóértekezleten az elnök hangsúlyozta, hogy a november 7-i választások semmilyen formában nem befolyásolják a megállapodás időrendjét, sem egy esetleges tűzszünetet, sem a bombázások esetleges egyoldalú megszüntetését.

Dél-sarki expedíció

A prof. Zubov, a Navarin és az Obi szovjet hajó készen áll az indulásra. A 18. szovjet Antarktisza-expedíció a nemzetközi glaciológiai program keretében kutatja majd a sarki jégkéreg titkait. A szovjet tudósok együttműködnek ausztráliai, amerikai és francia szakemberekkel.

A légibusz riválisa

A japánok a francia-nyugatnémet légibuszhoz hasonló óriás-repülőgép építésére készülnek. Az amerikai Boeing céggel együttműködésben építendő gép csaknem 200 millió jenbe kerül.

Az első francia női nagykövet

Marcelle Campana kisasszonyt, Franciaország torontói főkonzulját nagykövetté nevezték ki Panama Köztársaságba. A francia sajtó rámutat, hogy ő az első francia nő, akit ilyen diplomáciai tisztségre neveztek ki.

A műholdak javítása

Marshall Kaplan amerikai tudós ötletes készüléket tervezett, amelynek segítségével vissza akarja hozni a Földre az űrben megsérült műholdakat, hogy kijavítás után ismét pályára helyezhék őket.

Bátor tolvaj

A floridai St. Petersburgban egzotikus állatok ritka példányaiban bővelkedő re-

A Laoszi Hazafias Front javaslata

VIENTIANE (Agerpres).

Phoun Sipaseuth, a Laoszi Hazafias Front Központi Bizottságának állandó tagja részletesen ismertette Vientiane-ben az LHF álláspontját a laoszi kérdés békés rendezéséről — jelenti a Kaoszan Patet Lao hírgyűjtemény.

Sipaseuth a hazafias erők küldöttségének nevében ismertette a front ötpontos rendezési javaslatának tartalmát.

1. Ahhoz, hogy Laoszban helyreálljon a béke, az USA-nak szigorúan tiszteletben kell tartania Laosz szuverenitását, függetlenségét, semlegességét, egységét és területi integritását, mint ahogyan azt a Laoszra vonatkozó 1962. évi genfi megállapodások előírásaihoz, és véget kell vetnie a belügyekbe való minden beavatkozásnak.

2. Laosznak semleges külpolitikát kell folytatnia a semlegességre vonatkozó 1962. július 9-i nyilatkozatnak és az 1962. évi genfi megállapodások előírásainak megfelelően. Laosz a békés egymás mellett élés útján alapján kapcsolatokat tart fenn más országokkal anélkül, hogy megkülönböztetési intézkedéseket alkalmazna más politikai és társadalmi rendszerekkel szemben; az egyenlőség és a kölcsönös előnyök alapján tartja fenn és fejleszti tovább gazdasági és kulturális együttműködését más országokkal; minden országtól, az USA-

tól is elfogad gazdasági és műszaki segítyt, ha a segélynek mincs politikai feltétele.

3. Az összes érdekelt laoszi feleket érintő kérdések rendezése végett meg kell teremteni a nemzeti egységet, az egyetértést, hogy minden laoszi lakos részt vehessen a független, demokratikus és virágzó ország létrehozásában.

4. Politikai meggyőződéstől és pártállástól függetlenül garantálni kell az összes laosziak biztonságát, elő kell mozdítani és fokozatosan meg kell szilárdítani a nemzeti egységet. Valamennyi félnek tartózkodnia kell a megkülönböztető és megtorló intézkedésektől azokkal szemben, akik a háború idején valamelyik másik féllel kollaboráltak.

5. A háborúskodás megszüntetése és az érdekelt felek között létrejött egyezmény megvalósításának megkönnyítése végett a hadviselő felek egyidejűleg azonnali teljes és az egész országra kiterjedő tűzszünetet rendelnek el reguláris és nem reguláris fegyveres erőknek és szövetségeseiknek.

Az ötpontos rendezési javaslat — hangsúlyozta befejezésül Phoun Sipaseuth — szerves és megbonthatatlan egységet alkot. Az ötpontos javaslat az ország valóságos helyzetéből indul ki és figyelembe veszi az összes felek érdekeit.

Fam Van Dong interjúja

A vietnami béke megteremtésének három szakasza

HANOI (Agerpres).

Fam Van Dong, Vietnam DK miniszterelnöke a Newsweek amerikai folyóiratnak adott és október 21-én megjelent interjújában kijelentette, hogy a vietnami béke rendezése három szakaszt foglalna magában: a teljes tűzszünetet, majd ezt követően az amerikai csapatok maradéktalan kivonását, a Hanoi és Saigon közötti tárgyalásokat egy átmeneti hárompárti koalíciós kormány létrehozására; a dél-vietnami választásokat, amelyeket a tűzszünet után hat hónappal lehetne megtartani az új kormány kijelölésére. Fam Van Dong hangsúlyozta, hogy az USA felelős az okozott összes anyagi károkért és kötelessége hozzájárulni Vietnam szétválásának újjáépítéséhez.

Fam Van Dong miniszterelnök nyilat-

kozatot adott a Washington Postnak is, s ebben kijelentette, hogy Vietnam DK kormánya támogatja az ideiglenes kormány 1972. szeptember 11-i nyilatkozatában foglalt javaslatát, amely szerint hajlandó megállapodásra jutni az USA kormánnyal oly értelemben, hogy Dél-Vietnamra ne kényszerítsenek rá sem egy kommunista rendszert, sem pedig egy amerikai zsoldban álló bábrendszert, s hajlandó elfogadni egy nemzeti megértésen alapuló ideiglenes kormányt, amelyet egyetlen fél sem uralna.

Természetesen, meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a javaslat szilárd megvalósítására, az érdekelt feleknek pedig megállapodásra kell jutniuk ezeknek az intézkedéseknek a tekintetében.

mert elhagyta a maga okozta baleset színhelyét...

Titkos kísérletek

Az Observer című brit lap híradása szerint a sivatagi vidéken fekvő Kirtland amerikai katonai támaszponton különleges laboratóriumokban titkos kísérletek folynak a lézer katonai célú felhasználására. A lap szerint egyelőre sikerült a sugarak

zerváció van. A napokban a rendőrséget riadósították, mert a rezervációból elloptak két aligatort és hat óriáskigyót. A nyomozás még nem derítette ki a vakmerő tolvajt.

Csábító ajánlatok

Mint ismeretes, egy amerikai filmvállalat beperelte Robert Fischert, mert nem engedte meg a „század sakkmérkőzése-

Innen-onnan

nek” filmezését Reykjavíkban. Ha Fischer elveszti a pert, 1750 000 dollár kártérítést kell fizetnie. David Levy angol nagymester kijelentette, hogy ez az összeg nem fogja túl érzékenyen érinteni Fischert, mert jövedelme ennél sokkal nagyobb. Alapítvány egyes hirdető vállalatok csaknem 10 millió dollárt ajánlottak a világ bajnokának, hogy nevét felhasználhassák reklám céljaira. Kérdés, hogy Fischer elfogadja-e a csábító ajánlatokat.

A törvény az törvény

Ernest Marples, volt angol szállításiügyi miniszter annak a törvénynek esett „áldozatul”, amelyet tíz évvel ezelőtt maga dolgozott ki. Egy törvényszék hat hónapra felfüggesztette hajtási engedélyát,

segítségével kávé felforraltatni 1000 mérföld távolságról. Jó volna, ha az ilyen eszközöket csak kávéfőzésre használnák, akár nagyobb távolságokról is.

Különös eset

Egy magas rangú amerikai személyiség számára egy új Lincoln Continental típusú páncélozott gépkocsi készítették. Az öt tonna súlyú gépkocsi félmillió dollárba került. Az autógyártó Ford üzemi szavatosságot vállalt golyók, bombák, más gépjárművekkel való összeütközések ellen. Szeptember 20-án azonban a gépkocsi összeütközött egy kerékpárral, s csodák csodája a kerékpár csaknem épen maradt, míg a Lincoln ajtaja és egyik szárnya komolyan megrongálódott.

Az NSZK-beli Hessen és Alsó-Szászország tartományban tartott községi választások eredménye

BONN. — Vasile Crișu, az Agerpres kütudósítója jelenti:

A Hessen és Alsó-Szászország tartományban vasárnap — a 7. Bundestag-választások előtt négy héttel megtartott — községi választásokon a mintegy 8 millió szavazónak 81 százaléka vett részt. E két tartományban van az egész nyugatnémet választási terület egyötöde. Mindkét tartományban a Szociáldemokrata Párt szerezte meg a többséget: Hessenben a szavazatok 51,4 százalékát. Alsó-Szászországban pedig 48,6 százalékát. Az 1968. évi előző községi választásokhoz viszonyítva Hessen tartományban 7,2 százalékkal, Alsó-Szászországban pedig 1,5 százalékkal gyarapította szavazatai számát. Az SZDP ilyenképpen nemcsak megtartotta, hanem meg is szilárdította vezető helyzetét.

Hannoverben, Majna-Frankfurtban, Kasselben, Wiesbadenben, Offenbachban, Wilhelmshavenben, Lüneburgban és más kisebb városokban a szociáldemokraták megőrizték, sőt, növelték abszolút többségüket. Számos községi tanácsban is megjavították helyzetüket.

A KDU szintén előretört, mert gyarapította szavazatai számát az előző községi választásokhoz viszonyítva. Hessenben 8,6 százalékkal, Alsó-Szászországban pedig 4,2 százalékkal szerzett több szavazatot. A nyugatnémet sajtó azonban megjegyzi, hogy ez a párt mégsem érte el kívánt célját, vagyis azt, hogy az SZDP abszolút többségét kereszténydemokrata többséggel helyettesítse.

A Szabad Demokrata Párt szavazatokat veszített az előző választásokhoz viszonyítva. Hessenben az 1968. évi 10,4 százalékról 6,4 százalékra, Alsó-Szászországban pedig 9 százalékról 5,2 százalékra esett vissza.

A Német Kommunista Párt két mandátumot szerzett Marburg egyetemi város községi tanácsában.

Az újnáci irányzatú Nemzeti Demokratikus Párt, amelynek az 1968. évi községi választáson sikerült bejuttatnia képviselőit a tartományok egyes községi tanácsába, egyetlen helységben sem képviseltethette többé magát. Mindkét tartományban szavazatainak száma 5,2 százalékról 1 százalék alá süllyedt.

A maffia hatalma

Raimondo Collodoro, Caltanissetta szicíliai város polgármestere váratlanul benyújtotta lemondását. Elmondotta, hogy a maga és családja életét félti, mert fenyegető leveleket kapott a maffiától. Collodoro szerint a maffia azért haragszik rá, mert fellépett a telekspekulációk, a hűs- és zöldszegárok indokolatlan emelése ellen. Collodoro jobbnak látta otthagyni a polgármesteri széket, mert fél a maffia bosszújától.

Philippe Trognon

Gerard és Paulette Trognon Mee-sur-Seine francia helységben lakó házaspár örökbe akar fogadni egy Philippe nevű hároméves gyermeket. Meglepetésükre a helyi törvényszék elutasította a kérést, egy olyan törvényszövegre hivatkozva, amely szerint egy gyermek nem viselhet nevetséges nevet. (Trognon franciául csutkát jelent). Franciaországban valóban van egy XVI. századból származó törvény, amely megtiltja, hogy a gyermekeknek csúnya hangzású nevet adjanak. 1967-ben a hatóságok körrendeletet adtak ki, amely nem kívánatosnak minősíti a tevére, tehenre, számarra, récére, túróra, temetőre stb. utaló neveket. A sajtó azonnal felfigyelt a Mee-sur-Seine-ben történt esetre, és kampányt indított a Trognon házaspár mellett. Az ítélőtábla hatálytalanította a törvényszék határozatát, s így a kisgyermek felveheti a Philippe Trognon nevet.

A román-szíriai megbeszélésekről

DAMASZKUSZ. (Agerpres).

1972. október 17 és 21 között a szíriai kormány meghívására hivatalos látogatást tett a Szíriai Arab Köztársaságban Románia kormányküldöttsége Emil Drăgănescu-nak, Románia Szocialista Köztársaság Minisztertanácsa alelnökének vezetésével.

A román küldöttség vezetőjét fogadta Hafez El-Assad, a Szíriai Arab Köztársaság elnöke. Abdel Rahman Khleifaw miniszterelnök. A Minisztertanács alelnöke látogatást tett Abdul Halim Khaddamnál, a szíriai Minisztertanács alelnökénél, külügyminiszternél, a szíriai kormányküldöttség vezetőjénél, valamint más szíriai hivatalos személyeknél.

A megbeszélések során a két küldöttség vezetője kifejezte teljes megelégedését kormányuknak azzal az elhatározással kapcsolatban, hogy felveszi a diplomáciai kapcsolatot Románia Szocialista Köztársaság és a Szíriai Arab Köztársaság között, a közeljövőben nagykövetséget nyit București-ben és Damaszkuszban és nagyköveteket akkreditál.

A két fél véleménycserét folytatott a közös érdekű időszerű nemzetközi kérdésekről s kinyilvánította mély aggodalmát a közel-keleti helyzet kiéleződésével kapcsolatban, ami annak a következménye, hogy az izraeli csapatok fenntartják a feszültséget, az arab területek megszállását, az izraeli fegyveres erők legutóbbi fegyveres támadásokat hajtottak végre és behatoltak Szíria és Libanon területére. Mindez veszélyezteti e térség békéjét, a nemzetközi békét és biztonságot. A két fél leszögezte, kitart amellett az elv mellett, hogy túrhetetlen az erőszak útján történő területszerzés és ez semmivel sem indokolható meg. Állást foglaltak amellett, hogy vonják vissza az izraeli csapatokat

a megszállt arab területekről. A két fél úgy véli, hogy e terület békéjét a méltányosságra és az igazságosságra, a nemzetközi jogelvekre kell alapozni, s a béke csak úgy valósítható meg, ha szükségképpen figyelembe veszik a palesztinai nép jogos nemzeti érdekeit, beleértve önrendelkezési jogát is.

A felek, a kétoldali kapcsolatok fejlődési stádiumát elemezve, megelégedéssel állapították meg, hogy számos lehetőség van Románia és Szíria politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatainak bővítéséhez és elmélyítéséhez a román és a szíriai nép érdekében, a nemzetközi béke és egyetértés ügye érdekében. A felek megállapodtak a kereskedelmi cserék fokozását, a bányai gazdasági és műszaki kooperációt és a káderképzést előmozdító intézkedésekben. A látogatás alkalmából gazdasági és műszaki kooperációs egyezményt és egy kereskedelmi hitelegyezményt kötöttek, s ezek a korábbi árucserre- és fizetési megállapodással és a kulturális megállapodással együtt tartós alapot szolgáltatnak a két ország baráti és kooperációs kapcsolatainak fejlődéséhez. A felek egyszersmind megegyeztek, hogy kidolgozzák az 1967. május 7-én megkötött román-szíriai kulturális egyezmény végrehajtási programját.

A felek nagy megelégedéssel nyilatkoztak a tárgyalások eredményeiről és megállapították, hogy a látogatás pozitívan és hatékonyan hozzájárult a két nép közötti baráti és együttműködési kapcsolatok új fejezetének megnyitásához.

A Nagy Nemzetgyűlés küldöttségének látogatása a Szovjetunióban

MOSZKVA. — Laurentiu Duță, az Agerpres tudósítója jelenteti

Ștefan Voitec elvtárs, Románia Szocialista Köztársaság Nagy Nemzetgyűlésének elnöke, a Szovjetunióban tartózkodó nagynemzetgyűlési küldöttség vezetője október 23-án látogatást tett Eduard Szevarnadze elvtársnál, a Grúz SZSZK KP KB első titkáránál.

Részt vett Gheorghe Badrus, Románia Szocialista Köztársaság moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, A. P. Sitykov, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Szövetségi Szovjetjének elnöke, akik elkísérik a román parlament küldöttségét, valamint I. Abaszidze, a Grúz SZSZK Legfelsőbb Szovjetjének elnöke.

A Nagy Nemzetgyűlés elnöke pártunk vezetésének, a román parlament küldöttségnek szívélyes, elvtársi üdvözlését tolmácsolta, újabb sikereket kívánt a grúz népnek az SZKP 24. kongresszusán hozott határozatok megvalósításában. Eduard Szevarnadze elvtárs köszönetet mondott a jókívánságokért, kérte, hogy tolmácsolják Nicolae Ceaușescu elvtársnak, a Román Kommunista Párt vezetésének, a román népnek meleg üdvözlését, és újabb sikereket kívánt a szocializmus építésében.

Ugyanaznap a Nagy Nemzetgyűlés küldöttségét fogadta Georgij Dzsotzenidze elvtárs, a Grúz SZSZK Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének elnöke.

A megbeszélés meleg, baráti légkörben folyt le.

A román parlamenti képviselők megtekintették a Grúz SZSZK fővárosában az új állami egyetem és a Tbiliszi közelében lévő Varketili szovhoz.

A Nagy Nemzetgyűlés küldöttsége ezután a tbiliszi V. I. Lenin villamos mozdonygyárat látogatta meg, ahol szovjet-román barátsági nagygyűlést rendeztek.

A. Csoheli, az üzemi pártbizottság titkára a vállalat sok ezer alkalmazottjának nevében köszöntötte a román parlamenti képviselőket, s felkérte őket tolmácsolják a munkaközösség meleg üdvözlését a román munkásoktól, az egész román népnek, amely sikeresen építi a Román Kommunista Párt vezetésével a szocializmust.

Beszédet mondott még V. Csaduneli és Sz. Vasahidze. A. Csoheli, a külföldi nyelvek intézetének hallgatója románul köszöntötte a Nagy Nemzetgyűlés küldöttségét és hangsúlyozta, hogy a grúz-román kulturális kapcsolatok régi hagyományokra tekintenek vissza s napjainkban tovább fejlődnek.

Ezután Ștefan Voitec elvtárs emelkedett szólásra. Megköszönte a meleg, baráti fogadtatást, és tolmácsolta a craiovi Electroputere üzem munkásainak üdvözlését, a grúz népünk üdvözlését. Kijelentette, meggyőződése, hogy a Nagy Nemzetgyűlés küldöttségének szovjetunióbeli látogatása előmozdítja a román népnek és a Szovjetunió népeinek barátságát, a két ország és a két párt közötti barátságot és együttműködést a béke és a szocializmus ügye érdekében.

Este a küldöttség megtekintette a helybeli Opera és Balettszínház előadását.

Chilében csaknem teljesen normalizálódott a helyzet

SANTIAGO DE CHILE (Agerpres).

Chilében csaknem teljesen normalizálódott a helyzet, a kiskereskedelmi tevékenység és a szállítás ismét megindult — jelentette ki Daniel Vergara belügyminisztériumi államtitkárhelyettes. Vergara rámutatott, hogy jelenleg a belső légkört csupán a szélsőjobb oldali elemek, főleg a Haza és Szabadság néven szereplő reakciós csoport merényletei zavarják. A reakció támadásai az olyan magánkereskedők és teherautótulajdonosok ellen irányulnak, akik nem voltak hajlandók csatlakozni a törvénytelen sztrájkhoz. Ugyanakkor merényleteket követnek el a Népi Egység pártjának székházai ellen.

A chilei kongresszus törvényt fogadott el, amely megtiltja a polgári személyeknek

a fegyverviselést, valamint katonai jellegű vagy fegyveres csoportok alakítását. A törvény a löfegyverek ellenőrzését a katonaságra bízta.

★

Daniel Vergara chilei belügyi államtitkárhelyettes közölte, hogy Vina del Mar városban 30 személyt letartóztattak a vasútvonal egyik szakaszának megsemmisítéséért — jelenti az Associated Press. A Santiagotól délre fekvő Rancaguában hasonló cselekményért négy terrorizmust tartóztattak le. Daniel Vergara elmondta, hogy a szélsőjobb oldali szervezetek terrorcselekményei megrongálták a kommunista párt székházát a főváros egyik peremnegyedében.

BERLIN. — Ștefan Deju, az Agerpres tudósítója jelenteti:

Nyugat-Berlinben a volt Szövetségi Ellenőrző Tanács székházában október 23-án találkozott M. Jefremov, a Szovjetunió, M. Hillenbrand az USA, J. Sauvagnargues, Franciaország és R. Hibbert, Nagy-Britannia nagykövete.

A találkozó után kiadott közlemény szerint a felek kölcsönös érdekű kérdésekről tárgyaltak és megállapodtak, hogy október 26-án újból találkoznak. A találkozó munkalégkörben folyt le.

Megkezdődött az Olasz KP KB plenáris ülése

ROMA (Agerpres).

Rómában hétfőn megkezdődött az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának plenáris ülése G. Napolitano, az OKP Politbirojának tagja jelentést terjesztett elő az ország politikai helyzetéről és a párt tevékenységének távlati kérdéseiről.

A VII. és a VIII. oldalt
FRISS PANIÁN IVAN
szerkesztette

Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter és Maszajoshi Ohira japán külügyminiszter megbeszélést tartott a szovjet-japán kapcsolatokról és kölcsönös érdekű nemzetközi problémákról — közli a TASZSZ.

Anwar Szadat elnök legközelebbi munkatársaival megvitatta Szedky miniszterelnök legutóbbi moszkvai látogatásának eredményeit. Szadat elnök részletesen beszámolt a látogatásról az Arab Szocialista Unió Központi Bizottságának október 26-ra összehívott ülésén — írja az Al Ahram. A MEN hírgyűnöség szerint az elnök jelenléteben szó lesz fontos politikai és katonai kérdésekről is.

Befejeződött a Törökországi Igazságpárt 6. kongresszusa. Suleyman Demirel döntő szavazati többséggel ötödszörre is megválasztották a párt főtitkárává.

Egyiptom Arab Köztársaság négy Boeing-707-es és nyolc Tupolev-154-es repülőgépet vásárol polgári légiflottája részére. Az első Boeing és Tupolev gépeket a jövő évben szállítják le Egyiptomnak.

A csendes-óceáni Ellis-szigetcsoport 9 korallszigetének egyikén óriási károkat okozott az orkán. Az orkánt kísérő földrengés a lakások

és hűtőraktárak 90. százalékát romba döntötte. Hat ember eltűnt.

A honolulu meteorológiai iroda szerint a hatalmas szélvihar kedd reggel éri el a Fidzsi-szigeteket.

A dél-afrikai Durban kikötő több mint 2000 néger dokkmunkása hétfőn sztrájkba lépett tiltakozásul a nehéz munka- és életkörülmények ellen. A sztrájkolók figyelmeztették a kikötő igazgatóját, hogy követeléseik teljesítéséig folytatják a harcot.

A pretoriai rasszista hatóságok nagy rendőri erőket vontak össze a kikötő körül — jelenti a France Presse.

Henry Kissinger, Nixon elnök nemzetbiztonsági különtanácsosa hétfőn Saigontól visszautazott Washingtonba. Amint az Associated Press közli, Kissinger ötnapos saigoni látogatása alatt hat megbeszélést folytatott Nguyen Van Thieu elnökkel, s közben átutazott Pnom Penhbe is, hogy Lon Nollal tárgyaljon.

A Thieu-vel folytatott megbeszéléseket Kissinger hasznosnak mondta.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Glafkosz Kleridesz, a ciprusi parlament képviselőházának elnöke a sajtónak és rádiónak adott interjúban leszögezte, hogy a ciprusi problémát csak a két közösség közvetlen tárgyalásain lehet igazságosan rendezni. Kleridesz, aki a tárgyalásokon a ciprusi görögök képviselője, rámutatott, hogy a tárgyalások elleni kampány hátráltatja a ciprusi probléma igazságos rendezésének ügyét.

A megbeszélések kilátásairól szólva, Kleridesz úgy vélekedett, hogy ha a helyi államhatalmi szervek kérdése tekintetében legyőzhetnék az ellentéteket, megnyílna az út a konfliktus mielőbbi rendezéséhez.

Sydneyben együttműködési megállapodás jött létre az Apimondia București-ben működő Nemzetközi Méhészeti Technológiai és Gazdasági Intézete és az Ausztráliai Méhészek Szövetsége között. A megállapodást a dr. V. Harnaj mérnök-professzor vezette Apimondia-küldöttség és az Ausztráliai Méhészek Szövetsége közt lefolyt tárgyalások eredményeként kötötték meg. Az ausztráliaiak műszaki segítséget kértek az Apimondia Technológiai Intézetétől, elsősorban pedig a Romániai Méhészeti Egyesületől, hogy Ausztráliában a banceai mé-

hészeti kombinát mintájára berendezéseket létesítsenek a méz- és méhészeti termékek tartósításához.

A Párizsban megnyílt nemzetközi női-konfektio kiállításon részt vesz számos román vállalat is. A román pavilon változatos költőmű-cikkeket, valamint konfektio állít ki. Termékeink nagy elismerésnek örvendenek.

Madridban felválták az Arjetur '72 turisztikai, iparművészeti, népművészeti és könyvtárügyi nemzetközi kiállítást, amelyen részt vesz több ország, köztük Románia is. A megnyitás alkalmából a részvevő országok standjait megtekintette Juan Carlos herceg és Szofia hercegnő, Alfredo Sanchez Bella tájékoztatás- és turisztikaiügyi miniszter és a kormány más tagjai.

Nguyen Thanh Le, a VDK küldöttségének szóvivője a párizsi négyes értekezleten, október 23-án kijelentette: minden feltétel megvan a vietnami probléma gyors rendezéséhez. Ennek ellenére a vietnami kérdés még nem oldódott meg — hangoztatta Nguyen Thanh Le.